

Ministerieel besluit tot voorlopige opheffing van de bescherming als stadsgezicht van huis Spaas met tuin in Hamont-Achel (Hamont)

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.1, 3°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 8, §1, 2°.

Procedurestappen en vormvereisten

Dit besluit kwam tot stand volgens de procedurestappen en de vormvereisten, beschreven in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.3 tot en met 6.2.5;

De volgende procedurestappen en vormvereisten zijn vervuld:

- de opheffing van de bescherming als stadsgezicht werd onderzocht.
- de bevindingen van het onderzoek zijn opgenomen in een opheffingsdossier.
- advies over de opheffing van de bescherming van het onroerend goed werd gevraagd aan de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed op 26 september 2023.
- de behandeling van het advies is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

Motivering

Het huis Spaas met tuin, Stad 21 in Hamont-Achel, werd op 13 februari 1997 beschermd als stadsgezicht bij ministerieel besluit, omwille van de historische waarde. Dit besluit werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 4 april 1997.

Het algemeen belang gevormd door de erfgoedwaarden wordt in het beschermingsbesluit als volgt omschreven:

- "de historische waarde: omdat hij integrerend deel uit maakt van het pand;"

Artikel 6.2.1, 3° van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 staat de gehele of gedeeltelijke wijziging of opheffing van een bescherming omwille van het algemeen belang toe. De parlementaire voorbereiding stelt daarbij het volgende: "door een wijzigende context kan het algemeen belang immers geëvolueerd zijn ten opzichte van het algemeen belang ten tijde van de bescherming".

In functie van een algemene evaluatie van het beschermd bestand in Vlaanderen die als doelstelling heeft om een dynamische selectie van de essentiële en representatieve getuigen van het leven in Vlaanderen te vrijwaren, wordt het beschermd erfgoed getoetst aan de hedendaagse inzichten inzake erfgoedwaarde.

De evaluatie van het beschermde bestand in Vlaanderen is gebaseerd op:

- de erfgoedwaarde zoals vermeld in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 2.1, 26°: de archeologische, architecturale, artistieke, culturele, esthetische, historische, industrieel-archeologische, technische, ruimtelijk-structurende, sociale, stedenbouwkundige, volkskundige of wetenschappelijke waarde waaraan onroerende goederen [en de cultuuroederen die er integrerend deel van uitmaken] hun huidige of toekomstige maatschappelijke betekenis ontleen;
- de vijf selectiecriteria die gehanteerd worden in functie van bescherming en die het afwegingskader vormen om het onroerend erfgoed te waarderen:
 - 1° zeldzaamheid: geeft aan in hoeverre het onroerend goed uitzonderlijk voorkomt in relatie met de geografische context, de historische context, het type of het oeuvre;
 - 2° herkenbaarheid: geeft aan in hoeverre het onroerend goed een goed leesbare uitdrukking is van zijn oorspronkelijke functie, uitzicht of vormgeving, of van een belangrijke fase in de latere ontwikkeling daarvan;
 - 3° representativiteit: geeft aan in hoeverre het onroerend goed typerend is voor een geografische of historische context of een welbepaalde type of een bepaald oeuvre;
 - 4° ensemble: geeft aan in hoeverre het onroerend goed een sterke samenhang vertoont tussen de verschillende elementen;
 - 5° context: geeft aan in hoeverre er tussen het onroerend goed en zijn directe of ruimere omgeving een sterke visuele of inhoudelijke relatie is.

De evaluatie van de erfgoedwaarden van huis Spaas met tuin in Hamont-Achel op basis van de erfgoedwaarden en huidige criteria voor bescherming is als volgt:

- 1° zeldzaamheid: de tuin van huis Spaas is niet zeldzaam in zijn soort, het is een doorsnee tuin binnen de Vlaamse context;
- 2° herkenbaarheid: huis Spaas dateert uit circa 1885, de tuin bij de woning sluit hier alleen qua functie wellicht nog het meest bij aan. Het uitzicht en de vormgeving van de tuin bevat geen elementen of aspecten die verwijzen naar de geschiedenis van deze site, er zijn geen beplantingen of elementen van aanleg aanwezig die samenhangen met de historiek van de woning;
- 3° representativiteit: de tuin van huis Spaas is niet bijzonder representatief voor dit type onroerend erfgoed. Het gaat om een doorsnee tuin die niet representatief is voor een welbepaalde typologie of oeuvre of die typerend is voor de geografische of historische context;
- 4° ensemble: de historische waarde van de tuin als integrerend deel uitmakend van het pand sluit aan bij het criterium "ensemble". De tuin vormt samenhang met de woning maar dit is sterk verstoord door de aanwezigheid van de garageboxen en de verharding zonder erfgoedwaarde rond de woning;
- 5° context: de tuin van huis Spaas ligt achter de woning en is niet zichtbaar vanaf het marktplein. Enkel de oprit met afsluitingshek vormt een zichtbaar element. Stedenbouwkundig vormt het een open ruimte achter de woning, zoals ook andere woningen in Hamont dat hebben.

De hedendaagse inzichten inzake erfgoedwaarde hebben geleid tot een gewijzigde context waarin de erfgoedwaarden onvoldoende zijn voor een bescherming van huis Spaas met tuin in Hamont-Achel als stadsgezicht. Met uitzondering van een historische waarde als tuin horende bij het huis Spaas, is deze tuin niet zeldzaam, herkenbaar of representatief. De vrijwaring van de erfgoedwaarden middels een bescherming als stadsgezicht is niet langer vereist omwille van het algemeen belang.

De bescherming van huis Spaas met tuin in Hamont-Achel als stadsgezicht wordt opgeheven omwille van het algemeen belang.

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING,
WONEN EN ONROEREND ERFGOED BESLUIT:

Artikel 1. Het ministerieel besluit van 13 februari 1997 houdende bescherming als monument, stads- en dorpsgezicht van meerdere onroerende goederen in Hamont-Achel, waaronder het huis Spaas met tuin in Hamont, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 4 april 1997, wordt voorlopig gedeeltelijk opgeheven.

Art. 2. Het beschermde goed huis Spaas met tuin, Stad 21 in Hamont-Achel (Hamont), waarvan de bescherming als stadsgezicht voorlopig wordt opgeheven, bevindt zich op het perceel met de volgende kadastrale gegevens: Hamont-Achel, 1ste afdeling, sectie C, perceelnummer 40K.

Het plan met de aflijning en de plaats van de aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek is opgenomen als bijlage 1 bij dit besluit.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde onroerend goed waarvan de bescherming voorlopig wordt opgeheven, wordt als bijlage 3 bij dit besluit gevoegd.

Art. 3. In artikel 1 van het ministerieel besluit van 13 februari 1997 houdende bescherming als monument, stads- en dorpsgezicht van meerdere onroerende goederen in Hamont-Achel wordt volgende paragraaf opgeheven:

“om reden van het algemeen belang gevormd door de historische waarde omdat hij integrerend deel uitmaakt van het pand:

- als stadsgezicht:

Het huis “Spaas” met tuin, gelegen te Hamont-Achel (Hamont), Stad 21;

bekend ten kadaster:

Hamont-Achel, 1e afdeling, sectie B, perceelnummer 40K”

Art. 4. Het plan 1/2 als bijlage bij hetzelfde besluit van 13 februari 1997 wordt vervangen door het plan gevoegd als bijlage 2 bij dit besluit.

Brussel, 01/02/24

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Getekend door: Matthias Diependaele (Sig)
Getekend op: 2024-02-01 16:10:47 +01:00
Reden: ik keur dit document goed

Matthias DIEPENDAELE